

## **ZAKON O DODATNIH UKREPIH ZA OMILITEV POSLEDIC COVID-19 (ZDUOP) - POVZETEK**

V Uradnem listu RS, št. 15/2021, z dne 4.2.2021, je bil objavljen t.im. osmi protikoronski zakon - Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic covid-19 (ZDUOP).

Zakon je začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, torej dne 5.2.2021.

V nadaljevanju navajamo povzetek določil ZDUOP, ki se nanašajo na obveznosti delodajalcev do zaposlenih.

### **DELNO SUBVENCIONIRANJE SKRAJŠANJA POLNEGA DELOVNEGA ČASA**

Pravico do subvencije zaradi odreditve dela s skrajšanim delovnim časom od 1. februarja 2021 dalje uveljavlja delodajalec, ki:

- je pravna ali fizična oseba, ki je bila v Poslovni register Slovenije vpisana **pred 18. oktobrom 2020** ter zaposluje delavce na podlagi pogodbe o zaposlitvi za poln delovni čas oziroma fizična oseba, ki opravlja kmetijsko dejavnosti in je bila pred 18. oktobrom 2020 vpisana v Register kmetijskih gospodarstev, in
- po njegovi oceni **najmanj 10 % zaposlenim mesečno ne more zagotavljati najmanj 90 % dela.**

Delodajalec, ki je prejel subvencijo skrajšanja polnega delovnega časa, mora v primeru, da je od 1. januarja 2021 dalje prišlo do **izplačil dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2021 oziroma za leto 2021**, o tem seznanimi Finančno upravo Republike najpozneje v dveh mesecih po izplačilu. Prejeta sredstva mora **vrniti** po vročitvi odločbe, **skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva prejema subvencije do dneva vračila.**

Dodatno ZDUOP določa **globo** v višini, kot je določena v 79. členu Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE) za delodajalca, ki prejme subvencijo, odgovorno osebo delodajalca, prejemnika subvencije, in delodajalca posameznika, prejemnika subvencije, če najpozneje v dveh mesecih po izplačilu dobička, nakupih lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačilu nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2021 oziroma za leto 2021 ni seznanim Finančne uprave Republike Slovenije.

### **OBVEŠČANJE INŠPEKTORATA ZA DELO O DELU NA DOMU**

Ne glede na četrti odstavek 68. člena ZDR-1 delodajalec pred začetkom dela delavca na domu **obvesti Inšpektorat Republike Slovenije za delo o:**

- podatkih o delodajalcu (naziv, naslov, matična številka in dejavnost, ki jo opravlja),
- podatkih, ki se nanašajo na delavca, ki bo opravljal delo na domu (osebno ime, naziv delovnega mesta oziroma vrsta dela, s kratkim opisom dela, ki ga bo delavec opravljal, delovna sredstva in delovna oprema, ki jo bo delavec uporabljal, predvideno obdobje trajanja in predvideni delež delovnega časa opravljanja dela na domu),
- morebitnem tveganju za varnost in zdravje delavca pri opravljanju dela na domu.

Delodajalci, ki so vpisani v Poslovni register Slovenije, obvestilo iz prejšnjega odstavka vložijo elektronsko, preko informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom, ki ga upravlja ministrstvo, pristojno za javno upravo.

Ta ukrep velja **od 1. aprila do 31. decembra 2021.**

Opozarjamo pa, da ukrep dolžnosti delodajalca obvestiti Inšpektorat Republike Slovenije za delo o delu na domu, ki je bil določen že v ZIUOPDVE (PKP6) se je s Sklepom o podaljšanju veljavnosti določenih ukrepov iz Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 ter Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Ur. l. RS, št. 195/2020), podaljšal do **31. marca 2021.**

## KRIZNI DODATEK

Delodajalec vsakemu zaposlenemu, ki dela in **čigar mesečna plača za november 2020, pri kateri se ne upošteva plačilo za poslovno uspešnost, ni presegla dvakratnika minimalne plače, izplača ob plači za mesec januar 2021** krizni dodatek **v višini 200 eurov**, ki je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov.

Če delavec ne dela cel mesec december, je upravičen do sorazmernega dela kriznega dodatka, delavcu pa pripada dodatek za prazničen in drug dela prost dan, določen z zakonom, če bi na ta dan dejansko delal, dodatek pa mu ne pripada za druge oblike odsotnosti z dela.

Če ima delavec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, ima pravico do kriznega dodatka sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, razen v primerih, ko delavec dela krajši delovni čas v posebnih primerih v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

Zaposleni pri neposrednih in posrednih uporabnikih proračuna Republike Slovenije in občinskih proračunov ter tujih diplomatskih predstavništvi in konzulatih, mednarodnih organizacijah, predstavništvih mednarodnih organizacij ter institucijah, organih in agencijah Evropske unije v Republiki Sloveniji, niso upravičeni do kriznega dodatka.

Sredstva za izplačilo kriznega dodatka se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije oziroma iz sredstev, pridobljenih iz proračuna Evropske unije.

Za povračilo izplačanega kriznega dodatka delodajalec preko informacijskega sistema FURS **predloži izjavo**, s katero izjavlja, da je zaposlenemu izplačal krizni dodatek. Upravičenec predloži izjavo preko informacijskega sistema FURS v elektronski obliki **najpozneje do konca marca 2021**. FURS izplača povračilo kriznega dodatka najpozneje do 20. aprila 2021.

Določbe ZDUOP se ne uporabljajo za zaposlene, katerim je bil krizni dodatek iz 85. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPĐVE) že izplačan do začetka uporabe tega zakona.

Pri tem ZDUOP določa globe in sicer:

- z globo od 3.000 do 20.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki ne izplača kriznega dodatka (prvi, drugi in tretji odstavek 85. člena ZIUPOPĐVE).
- z globo od 1.500 do 8.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki zaposluje deset ali manj delavcev, če stori tak prekršek,
- z globo od 450 do 2.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba delodajalca, če stori tak prekršek,
- z globo od 450 do 1.200 eurov se kaznuje delodajalec posameznik, če stori tako prekršek.

## **POVRAČILO DELA MINIMALNE PLAČE V OBLIKI MESEČNE SUBVENCije**

Delodajalec je za vsakega delavca, katerega plača za polni delovni čas, brez dodatkov, določenih z zakoni in drugimi predpisi ter s kolektivnimi pogodbami, dela plače za delovno uspešnost in plačila za poslovno uspešnost, dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi, **ne presega zneska, določenega v skladu z Zakonom o minimalni plači** (t.j. 1.024,24 EUR), upravičen do povračila dela minimalne plače v obliki **mesečne subvencije v višini 50 eurov**.

Če ima delavec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi **s krajšim delovnim časom ali opravi delo v krajšem delovnem času od polnega**, ima delodajalec pravico do subvencije **sorazmerno** delovnemu času, za katerega je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi oziroma opravil delo.

Do subvencije **niso upravičeni** delodajalci, neposredni in posredni uporabniki proračuna Republike Slovenije in občinskih proračunov ter tuja diplomatska predstavništva in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništva mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencije Evropske unije v Republiki Sloveniji. Prav tako delodajalec **ni upravičen** do subvencije za zaposlene v programu javnih del.

Sredstva za izplačilo subvencije se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije oziroma iz sredstev, pridobljenih iz proračuna Evropske unije.

Za pridobitev subvencije delodajalec preko informacijskega sistema FURS **predloži izjavo**, s katero izjavlja, da je zaposlenemu obračunal in izplačal plačo ter podatke, iz katerih izhaja upravičenost do subvencije. Upravičenec predloži izjavo preko informacijskega sistema FURS v elektronski obliki **najpozneje do konca meseca za subvencijo za pretekli mesec, vendar najpozneje do konca julija 2021**. FURS izplača subvencijo najpozneje do 20. v mesecu, ki sledi mesecu oddaje izjave. Za pravilnost izjave delodajalec kazensko in materialno odgovarja.

**Delodajalec je do subvencije upravičen za plačilo dela od 1. januarja do 30. junija 2021.**

Delodajalec, ki je uveljavil subvencijo, mora v primeru, da je od uveljavitve tega zakona prišlo do **izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2021 oziroma za leto 2021,**

o tem seznani FURS. Prejeta sredstva mora **vrniti** po vročitvi odločbe, **skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva uveljavitve pravic iz tega zakona do dneva vračila.**

Delodajalec **v obdobju prejemanja subvencije in še tri mesece** po tem **ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga** delavcem, za katere je bil upravičen do prejemanja subvencije, ali **odpovedati pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov**, razen če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred uveljavitvijo tega zakona.

ZDUOP določa **globe** in sicer se z globo od 3.000 do 20.000 eurov kaznuje delodajalec, ki v obdobju prejemanja subvencije in še tri mesece po tem, začne postopek odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga delavcem, za katere je bil upravičen do prejemanja subvencije, ali odpove pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov, razen če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred uveljavitvijo tega zakona.

Z globo od 1.500 do 8.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki zaposluje deset ali manj delavcev, če stori tak prekršek.

Z globo od 450 do 2.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba delodajalca, če stori tak prekršek.

Z globo od 450 do 1.200 eurov se kaznuje delodajalec posameznik, če stori tak prekršek.

## **NOVA NAJNIŽJA OSNOVA ZA OBRAČUN PRISPEVKOV OD PLAČE IN NADOMESTILA PLAČE ZA PLAČE IN NADOMESTILA PLAČE, IZPLAČANE ZA MESECE OD JULIJA DO DECEMBRA 2021**

Z zakonom je določeno, da je ne glede na četrti odstavek 144. člena in drugi odstavek 152. člena ZPIZ-2 najnižja osnova za obračun prispevkov od plače in nadomestila plače za plače in nadomestila plače, **izplačane za mesece od julija do decembra 2021, minimalna plača (1.024,24 EUR).**

Do izplačil plač in nadomestil plač za mesec julij 2021 velja najnižja osnova za plačilo prispevkov v višini, kot je določena v četrtem odstavku 144. člena ZPIZ-2 (v višini zneska 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec).

## **KRATKOTRAJNA ODSOTNOST ZARADI BOLEZNI**

Delavec je **lahko odsoten z dela zaradi bolezni brez potrdila o upravičeni zadržanosti od dela**, ki ga izda izbrani osebni zdravnik, **do tri zaporedne dni v kosu**, in sicer največ enkrat v posameznem koledarskem letu.

Delavec o kratkotrajni odsotnosti zaradi bolezni **pisno ali elektronsko obvesti delodajalca prvi dan odsotnosti**. Delavec v času koriščenja kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni ne sme opravljati pridobitne dejavnosti ali se gibati izven kraja svojega bivanja.

Če izbrani osebni zdravnik pri delavcu ugotovi, da je ta tudi po preteku obdobja kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni še nadalje neprekinjeno začasno odsoten z dela zaradi bolezni ali poškodbe, se šteje, da v tem primeru pravica do enkratne kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni ni izkoriščena. Šteje se, da je pravica do enkratne kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni izkoriščena tudi, kadar je

koriščena manj kot tri zaporedne delovne dni. Nadomestilo za čas začasne odsotnosti z dela se od prvega dne odsotnosti z dela zagotavlja v skladu s 137. členom ZDR-1 in določbami ZZVZZ.

Nadomestilo za čas kratkotrajne odsotnosti z dela zaradi bolezni se obračuna **v višini nadomestila, ki ga delodajalec obračuna in plača delavcu zaradi bolezni v skladu z osmim odstavkom 137. člena ZDR-1**. ZZS povrne delodajalcu izplačano nadomestilo **v 60 dneh po predložitvi njegove zahteve za povračilo nadomestila**. Delodajalec vloži zahtevo iz prejšnjega stavka v elektronski obliki pri ZZS **najpozneje tri mesece po preteku ukrepa iz tega člena**. Nadomestila se ZZS povrnejo iz proračuna Republike Slovenije.

Nadomestilo se ne izplača, če delavec ravna v nasprotju z drugim odstavkom 31. člena ZDUOP, torej o kratkotrajni odsotnosti zaradi bolezni pisno ali elektronsko ne obvesti delodajalca prvi dan odsotnosti oziroma v času koriščenja kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni opravlja pridobitno dejavnost ali se giba izven kraja svojega bivanja.

Postopek vlaganja zahteve podrobneje določi ZZS. Nadzor nad izvajanjem ukrepa iz tega člena opravlja ZZS.

Ukrep iz tega člena velja **do 31. decembra 2021**.

## **ZAČASEN UKREP DELNEGA POVRAČILA NADOMESTILA PLAČE DELAVCEM NA ZAČASNEM ČAKANJU NA DELO**

### **Namen ukrepa in upravičenci**

Pravico do ukrepa delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo po tem zakonu lahko uveljavlja vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, **registriran najpozneje na dan 31. december 2020**, ki delavcem **začasno ne more zagotavljati dela zaradi epidemije ali posledic epidemije, razen:**

- neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2020 višji od 70 odstotkov,
- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti in ima več kot 10 zaposlenih na dan 31. december 2020,
- tuja diplomatska predstavništva in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništva mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencije Evropske unije v Republiki Sloveniji.

Do ukrepa so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni **prihodki v letu 2021 zaradi epidemije ali posledic epidemije upadli za več kot 20 odstotkov glede na leto 2019 oziroma 2020**. Če niso poslovali v celotnem letu 2019, 2020 oziroma 2021, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki so se jim po njihovi oceni povprečni mesečni prihodki v letu 2021 zaradi epidemije ali posledic epidemije znižali za več kot 20 odstotkov glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019, 2020 oziroma 2021. Do ukrepa so upravičeni tudi tisti delodajalci, ki ne izpolnjujejo in ne dosežejo tega pogoja in imajo **status humanitarne organizacije** po Zakonu o humanitarnih organizacijah ali status invalidske organizacije po Zakonu o invalidskih organizacijah.

Pri tem se kot prihodki štejejo čisti prihodki od prodaje, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ter nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Če pogoji ob predložitvi letnih poročil za leto 2021 ne bodo doseženi, **upravičenec vrne prejeta sredstva** na podlagi ukrepa. Če vlogo vloži delodajalec, registriran po 31. decembru 2020, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje vlogo s sklepom zavrže. Zoper sklep ni pritožbe.

Subjekt, ki je uveljavil delno povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo po tem členu in naknadno ugotovi, da ni izpolnil pogoja upada prihodkov, o tem obvesti FURS najpozneje do roka za predložitev obračuna davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2021 oziroma za obdobje, ki vključuje podatke za obdobje drugega polletja 2021, oziroma do roka za predložitev obračuna davka od dohodkov iz dejavnosti za leto 2021, in vrne znesek prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe. Po poteku roka za plačilo do plačila, se mu obračunavajo zakonske zamudne obresti po Zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti.

### Omejitev

Delodajalec lahko napoti posameznega delavca na začasno čakanje na delo najdlje za obdobje **od 1. februarja do 30. aprila 2021.**

Vlada lahko ukrep s sklepom podaljša največ dvakrat za obdobje enega meseca, vendar ne dlje kot do 30. junija 2021. V primeru podaljšanja ukrepa lahko delodajalec delavca napoti na začasno čakanje najdlje do izteka obdobja, navedenega v sklepu vlade o podaljšanju ukrepa.

### Pravice in obveznosti delavcev

Delavec, ki je napoten na začasno čakanje na delo, in delodajalec zanj prejema povračilo izplačanega nadomestila plače, **ohrani vse pravice in obveznosti iz delovnega razmerja**, razen tistih, ki so drugače urejene s tem zakonom.

Delavec ima v času začasnega čakanja na delo po tem zakonu **dolžnost, da se na zahtevo delodajalca vrne na delo do sedem delovnih dni v tekočem mesecu.** Delodajalec mora o tem predhodno obvestiti ZRSZ.

Če delavec v dogovoru z delodajalcem v času začasnega čakanja na delo **izrabi pravico do letnega dopusta**, ima za čas izrabe letnega dopusta pravico do nadomestila plače v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

Delodajalec delavca **pisno napoti** na začasno čakanje na delo. V pisnem napotilu določi čas začasnega čakanja na delo, možnosti in način poziva delavcu, da se predčasno vrne na delo, ter višino nadomestila plače.

Delavec se **lahko** v času odrejenega čakanja na delo v skladu z določbami zakona, ki ureja trg dela, **prijavi v evidenco iskalcev zaposlitve** in se lahko vključi v ukrepe, ki se zagotavljajo prijavljenim iskalcem zaposlitve.



## Višina nadomestila plače

Delavec ima v času začasnega čakanja na delo pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga, torej v višini **80% povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev** oziroma iz obdobja dela v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti.

Nadomestilo plače pri tem **ne sme biti nižje od minimalne plače v Republiki Sloveniji**.

Če je bila plača delavca znižana zaradi določitve krajšega polnega delovnega časa pri delodajalcu, se za določitev osnove za nadomestilo plače za čas začasnega čakanja na delo upošteva plača ali osnova za nadomestilo plače v zadnjih treh mesecih pred določitvijo krajšega polnega delovnega časa.

## Delavci s pravicami iz socialnih zavarovanj

Če je delavec ob napotitvi na začasno čakanje na delo upravičen do odsotnosti z dela ali med trajanjem začasnega čakanja na delo pridobi pravico do odsotnosti z dela na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju, starševskem varstvu ali druge upravičene odsotnosti ter do ustreznega nadomestila plače ali plačila prispevkov, se nadomestilo plače iz prejšnjega člena v tem času ne izplačuje.

Če je delavec ob napotitvi na začasno čakanje na delo ali med trajanjem začasnega čakanja na delo upravičen do dela s krajšim delovnim časom in prejema delno nadomestilo na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali je upravičen do dela s krajšim delovnim časom na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu, se nadomestilo plače iz prejšnjega člena v tem času izplačuje v sorazmernem delu, delavec pa zadrži pravico do prejemkov oziroma plačila prispevkov iz socialnih zavarovanj po teh predpisih, kot da bi delal.

## Višina delnega povračila izplačanega nadomestila plače

Višina delnega povračila izplačanega nadomestila plače s strani Republike Slovenije znaša **80 odstotkov** nadomestila plače in je **omejena z višino povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji za mesec oktober 2020** in znaša 1.821,44 eurov. V 80 odstotkov nadomestila plače, ki ga krije Republika Slovenija, je vključeno nadomestilo plače in prispevki za vsa socialna zavarovanja (**bruto I**). Ne glede na navedeno lahko znaša višina povračila izplačanega nadomestila plače s strani Republike Slovenije **100 odstotkov** za delodajalce, pri katerih skupni znesek javnih sredstev, prejetih skladno s točko 3.1 Sporočila Komisije Začasni okvir za ukrepe državnih pomoči v podpro gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (UL C št. 91I z dne 20. 3. 2020, str. 1), zadnjič spremenjenega s Sporočilom Komisije Peta sprememba začasnega okvira za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 in sprememba Priloge k Sporočilu Komisije državam članicam o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije za kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov 2021/C 34/06 (UL C št. 34 z dne 1. 2. 2020, str. 6) ni presegel 1,8 milijona eurov na posamezno podjetje oziroma skupna pomoč ni oziroma ne bo presegla 270.000 eurov na podjetje, dejavno v sektorju ribištva in akvakulture ali 225.000 eurov na podjetje, dejavno na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov, pri čemer se v maksimalno določen znesek všteta tudi pomoč, ki jo bo prejel do konca upravičenosti po tem zakonu. Vsi navedeni zneski morajo biti izraženi kot bruto zneski pred odbitkom davkov ali drugih dajatev. Višina povračila izplačanega nadomestila plače je **omejena z višino povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji**. V 100 odstotkov povračila izplačanega nadomestila plače, ki ga krije Republika Slovenija, je vključeno nadomestilo plače in prispevki za vsa socialna zavarovanja (**bruto I**).

Delodajalec se pri uveljavitvi pravice odloči, ali bo uveljavljal povračilo izplačanega nadomestila plače v višini 100 odstotkov ali 80 odstotkov, in sicer pri oddaji vloge preko ZRSZ.

Za čas, ko je delodajalcu zaradi epidemije COVID-19 s predpisi opravljanje gospodarske dejavnosti onemogočeno, je v prej navedenih primerih v povračilo nadomestila plače, ki ga krije Republika Slovenija, vključeno nadomestilo plače z vsemi davki in prispevki delodajalca (**bruto II**).

Delodajalec, ki je **neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine**, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2020 **nižji od 70 odstotkov**, lahko uveljavlja povračilo izplačanega nadomestila plače le v višini deleža, ki je enak deležu njegovih prihodkov iz nejavnih virov.

### **Postopek in način uveljavljanja povračila nadomestila plače**

Delodajalec uveljavi pravico do povračila izplačanih nadomestil plače z **vlogo**, ki jo vloži v elektronski obliki pri Zavodu RS za zaposlovanje **v osmih dneh od napotitve delavca na začasno čakanje na delo**. V primeru podaljšanja ukrepa do 30. junija 2021, je mogoče vlogo v roku iz prejšnjega odstavka vložiti najpozneje do 30. junija 2021.

Pravice do povračila izplačanih nadomestil plače ne more uveljavljati delodajalec:

- ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če ima neplačane zapadle obveznosti na dan vložitve vloge. Šteje se, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz te alineje tudi, če na dan vložitve vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje vloge;
- če je nad njim uveden postopek stečaja ali ki se nahaja v likvidacijskem postopku.

### **Vlogi delodajalec priloži:**

- oceno upada prihodkov,
- dokazilo o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo zaradičasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga,
- izjavo, za pravilnost katere kazensko in materialno odgovarja, da ima na dan vložitve vloge plačane vse zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo,
- izjavo, za pravilnost katere kazensko in materialno odgovarja, da ima na dan vložitve vloge izpolnjene obveznosti iz naslova predložitve vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje vloge,
- izjavo, da je zaposlenim na dan vložitve vloge izplačal vsa nadomestila plače,
- izjavo, da iz naslova državnih pomoči po interventnih zakonih ni oziroma ne bo presegel 1,8 milijona eurov na posamezno podjetje oziroma skupna pomoč ne presega 270.000 eurov na podjetje, dejavno v sektorju ribištva in akvakulture ali 225.000 eurov na podjetje, dejavno na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov.

Delodajalec, katerega zaposlitve so **neposredno ali posredno sofinancirane iz proračuna Republike Slovenije preko posebnih programov** in lahko uveljavlja povračilo nadomestila plače le v višini razlike med polnim sofinanciranjem in siceršnjo subvencijo, v vlogi navede delež financiranja iz proračuna Republike Slovenije v letu 2020 oziroma 2021.



Zavod RS za zaposlovanje odloči o vlogi v 15 dneh od vložitve vloge s sklepom. Zoper sklep ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

Delno povračilo nadomestila plače, razen za delavce, za katere plačilo nadomestila plače ne bremeni delodajalca, se delodajalcu izplačuje **mesečno**, v sorazmernem deležu ali v celoti, in sicer **deseti dan meseca, ki sledi mesecu izplačila nadomestila plače po tem zakonu**.

Delodajalcu pripada povračilo nadomestila plače **za dejansko mesečno oziroma tedensko obveznost, za prazničen in drug dela prost dan**, določen z zakonom, če bi delavec na ta dan dejansko delal.

Če je delodajalec **napotil delavce na začasno čakanje na delo že pred uveljavitvijo tega zakona za obdobje od 1. februarja 2021**, lahko vloži vlogo iz prvega odstavka tega člena **v osmih dneh od uveljavitve tega zakona**, če izpolnjuje vse pogoje za uveljavitev pravice.

Pravico do delnega povračila nadomestila plače lahko **v osmih dneh od uveljavitve tega zakona** uveljavi tudi delodajalec, ki je izpolnjeval pogoje za uveljavitev pravice do delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo po ZZUOOP in **je delavce napotil na začasno čakanje na delo v obdobju od 16. do 31. januarja 2021**.

V tem primeru se glede višine delnega povračila nadomestila plače uporabljajo določbe 44. člena tega zakona, ki določa višino delnega povračila nadomestila plače, pri čemer je v nadomestilo plače, ki ga krije Republika Slovenija, vključeno nadomestilo plače s prispevki delavca (bruto I).

### **Obveznosti delodajalca**

Delodajalec:

- mora v obdobju prejemanja povračila izplačanih nadomestil plače za delavce na začasnem čakanju na delo po tem zakonu delavcem **izplačevati nadomestila plače**,
- **ne sme odrediti nadurnega dela ali začasno prerazporediti delovnega časa**, če to delo lahko opravi z delavci na začasnem čakanju na delo,
- ki delavca pozove, da se vrne na delo, mora o tem **predhodno obvesti Zavod RS za zaposlovanje**,
- v obdobju prejemanja delnega povračila nadomestila plače **ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga** delavcem, ki jih je napotil na začasno čakanje na delo, ali **odpovedati pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov**, razen če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred 13. marcem 2020 in delodajalec za te delavce ni uveljavil pravice do povračila nadomestila plače po tem zakonu, Zakonu o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 – ZZUOOP in 175/20 – ZIUOPDVE), ZIUOOPE, ZIUOPDV ali ZZUOOP (kršitev prepovedi odpuščanja).

Če delodajalec ravna v nasprotju z navedenim, mora prejeta **sredstva vrniti v celoti**.

Delodajalec ne more uveljavljati nadomestila plače za čakanje na delo doma za delavca **v času teka odpovednega roka**.

Delodajalec, ki prejema ali je prejemal sredstva v skladu s tem zakonom, prejeta sredstva vrne v celoti, če začne postopke **likvidacije** po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, v obdobju:

- prejetja sredstev in
- po prenehanju prejetja sredstev, ki je enako obdobju prejetja sredstev.

Delodajalec, ki prejema ali je prejemal sredstva po tem zakonu iz naslova ukrepa delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo, **prejeta sredstva vrne v celoti**, če je pri oddaji vloge za uveljavitev pravice predložil:

- **neresnično izjavo**, da ima na dan vložitve vloge plačane vse zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo,
- **neresnično izjavo**, da ima na dan vložitve vloge izpolnjene obveznosti iz naslova predložitve vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje vloge,
- **neresnično izjavo**, da je zaposlenim na dan vložitve vloge izplačal vsa nadomestila plače.

Delodajalec, ki prejema ali je prejemal sredstva iz naslova ukrepa delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo **v višini 100 odstotkov**, ker skupni znesek javnih sredstev ni presegel 1,8 milijona eurov na posamezno podjetje oziroma skupna pomoč ni oziroma ne bo presegla 270.000 eurov na podjetje, dejavno v sektorju ribištva in akvakulture ali 225.000 eurov na podjetje, dejavno na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov (glej: drugi odstavek 44. člena) mora, če je skupna višina prejetih javnih sredstev presegla zgornjo omejitev, **prejeta sredstva v presežku vrniti**.

Delodajalec, ki je prejel povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo po tem zakonu, mora v primeru, da je od 1. februarja 2021 dalje prišlo do **izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2021 oziroma za leto 2021** o tem obvestiti FURS najpozneje v dveh mesecih po izplačilu.

Prejeta sredstva mora vrniti **v 30 dneh po vročitvi odločbe**, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi po ZPOMZO-1, ki tečejo od dneva prejema delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo do dneva vračila.

**Pogoji dodelitve državne pomoči za ukrep delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo**

Ukrep se izvaja v skladu s točko 3.10. Začasnega okvirja.

Ne glede na navedeno se ukrep iz drugega odstavka 44. člena tega zakona (povračilo v višini 100 odstotkov, ker skupni znesek javnih sredstev ni presegel 1,8 milijona eurov na posamezno podjetje oziroma skupna pomoč ni oziroma ne bo presegla 270.000 eurov na podjetje, dejavno v sektorju ribištva in akvakulture ali 225.000 eurov na podjetje, dejavno na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov) izvaja v skladu s točko 3.1. Začasnega okvirja.

Skupni znesek sofinanciranja istih upravičenih stroškov, ki se financirajo tudi iz drugih javnih virov, ne sme preseči omejitev, določenih s tem zakonom.

Subvencija se lahko kombinira tudi z drugimi ukrepi za podporo ohranjanju delovnih mest, če kombinirana podpora ne povzroči prekomernega nadomestila za stroške plač posameznega delavca.

## **Obročno vračilo pomoči**

Finančna uprava RS in Zavod RS za zaposlovanje lahko dovolita obročno plačilo dolga iz naslova neupravičeno prejetih sredstev, izplačanih na podlagi zakonov, ki urejajo interventne ukrepe v največ šestih mesečnih obrokih v obdobju šestih mesecev zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije.

Za čas, ko je dovoljeno obročno plačilo v skladu s tem zakonom, se za odloženi znesek (vključno z zamudnimi obrestmi) ne zaračunajo obresti.

Če je organ dovolil obročno plačilo, prejemnik sredstev pa zamudi s plačilom posameznega obroka, z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki. Organ v odločbi, s katero dovoli obročno plačilo, prejemnika sredstev opozori na posledice zamude.

Organ, pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja davčni postopek, zavaruje izpolnitev in plačilo obveznosti.

Za vsa ostala vprašanja se smiselno uporablja zakon, ki ureja davčni postopek.

## **Kazenske določbe**

Z globo od 3.000 do 20.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki:

1. v roku ne obvesti FURS o obveznosti vrnitve sredstev (šesti odstavek 39. člena),
2. ne omogoči administrativnega in finančnega nadzora (prvi odstavek 46. člena),
3. izplača nadomestila plače v nasprotju s tem zakonom (prvi odstavek 47. člena),
4. v času prejemanja delnega povračila nadomestila plače delavcem odredi nadurno delo ali začasno prerazporedi delovni čas (drugi odstavek 47. člena),
5. predhodno ne obvesti Zavoda RS za zaposlovanje o tem, da je delavca pozval, da se vrne na delo (tretji odstavek 47. člena),
6. v obdobju prejemanja delnega povračila nadomestila plače začne postopek odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga delavcem, ki jih je napotil na začasno čakanje na delo ali odpove pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov (četrti odstavek 47. člena),
7. predloži neresnično izjavo:
  - o plačilu vseh zapadlih obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti, ki jih pobira davčni organ, v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, na dan vložitve vloge,
  - o izpolnjenih obveznostih iz naslova predložitve vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje vloge, na dan vložitve vloge
  - da je zaposlenim na dan vložitve vloge za uveljavitev pravice do povračila nadomestila plače za čas začasnega čakanja na delo izplačal vsa nadomestila plače (sedmi odstavek 47. člena),
8. v roku ne obvesti FURS o obveznosti vrnitve sredstev (deveti odstavek 47. člena).

Z globo od 1.500 do 8.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki zaposluje deset ali manj delavcev, če stori tako prekršek.

Z globo od 450 do 2.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba delodajalca, če stori tak prekršek.

Z globo od 450 do 1.200 eurov se kaznuje delodajalec posameznik, če stori tak prekršek.

Pripravila:

Strokovna služba ZDS